A gyermekvédelem rendszere és a jelzőrendszer

ÁTTEKINTÉS A GYERMEKEK VÉDELMÉNEK ALAPELVEIRŐL ÉS MŰKÖDÉSÉRŐL MAGYARORSZÁGON

A gyermekvédelem rendszere

Gyermekvédelem:

Tevékenység-, intézmény- és jogszabályrendszer

Célja:

Családban történő nevelkedés elősegítése

Veszélyeztetettség megelőzése/megszüntetése

Helyettesítő védelem biztosítása – szükség esetén

Jogszabályi háttér: 1997. évi XXXI. törvény

A gyermekvédelem alapelvei

Gyermek legfőbb érdeke

Családban való nevelkedés elsőbbsége

Hátrányos megkülönböztetés tilalma

Önkéntes igénybevétel, jsz.-ban meghatározott esetekben kötelező

Fokozatosság elve:

- Önkéntes együttműködés → Hatósági intézkedések (pénzbeli- és természetbeni ellátások, személyes gondoskodást nyújtó alapellátások, hatósági intézkedések, gyermekvédelmi szakellátás)

GYERMEKVÉDELEM RENDSZERE

GYERMEKJÓLÉTI ALAPELLÁTÁS

- PÉNZBELI ELLÁTÁSOK
- TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK
- SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK

GYERMEKVÉDELMI SZAKELLÁTÁS

- TERÜLETI GYERMEKVÉDELMI SZAKELLÁTÁS
- OTTHONT NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK

HATÓSÁG INTÉZKEDÉSEK

- HH,HHH megállapítása
- Védelembevétel
- Megelőző pártfogás
- Családbafogadás
- Ideiglenes hatályú elhelyezés
- Nevelésbe vétel
- Nevelési felügyelet
- Utógondozás,Utógondozói ellátás

Alapellátás célja

Az alapellátás hozzájárul a gyerekek:

- testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez, jólétéhez,
- a családban történő nevelésének elősegítéséhez,
- a veszélyeztetettség megelőzéséhez,
- a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez,
- a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez.

Az ellátások típusai

Pénzbeli- és természetbeni ellátások:

- Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény (Rgyk)
- Gyermekétkeztetés
- Gyermektartásdíj megelőlegezése
- Otthonteremtési támogatás

Személyes gondoskodást nyújtó alapellátások:

- Gyermekjóléti szolgálat
- Napközbeni ellátás (pl. bölcsődék)
- Esélyt növelő szolgáltatások: Biztos Kezdet, Tanoda
- Átmeneti gondozás

Gyermekjóléti szolgáltatás1.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

Feladatai a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében :

- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,
- a családtervezési-, a pszichológiai-, a nevelési-, az egészségügyi-, a mentálhigiénés tanácsadás vagy a hozzájutás megszervezése,
- a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása,
- a szabadidős programok szervezése,
- a hivatalos ügyek intézésének segítése.

Gyermekjóléti szolgáltás 2.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata **a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése** érdekében végzett tevékenységei:

- a **veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése,**
- a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására
- javaslat készítése,
- a jelzőrendszeri tagokkal való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása,
- tájékoztatás az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokból, illetve a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről
- a gyermekjóléti szolgáltatás biztosítása (szociális munka),
- iskolai szociális munkát biztosíthat (a Gyermekjóléti Központ teszi 2019. szept. óta).

Gyermekjóléti szolgáltás 3.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a **kialakult veszélyeztetettség megszüntetése** érdekében:

- a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával elősegíteni a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását,
- a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében.

Kezdeményezi:

- egyéb gyermekjóléti alapellátások igénybevételét,
- szociális alapszolgáltatások igénybevételét,
- egészségügyi ellátások igénybevételét,
- pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét.

A gyermekvédelmi jelzőrendszer

A jelzőrendszer az egyének, családok szociális helyzetéről, problémáiról szóló folyamatos információáramlás. A segítségnyújtás érdekében szervezetek, intézmények, magánszemélyek között fenntartott kapcsolat.

- Célja:

A problémák időben történő felismerése és azok mihamarabbi enyhítése, megoldása. A már kialakult veszélyeztetettség és krízishelyzet következményeinek enyhítése, az ehhez vezető okok feltárása és a probléma forrásának feloldása.

- Jogszabályi háttér: 1997. évi XXXI. törvény 17. §

A jelzőrendszer működése

Működtetése állami- és önkormányzati feladat.

A működésének **kiemelkedően fontos alapelve az együttműködés**. A gyermekvédelmi rendszer hatékonyságának egyik meghatározó kérdése a gyermek érdekében tevékenykedő szakemberek együttműködésének koordináltsága, a kommunikáció intenzitása és minősége.

<u>Működés, feladatok:</u>

1. Megelőzés (jelzőrendszeri találkozók)
2. Gyanú esetén jelzés
3. Cselekvés
4. Visszajelzés
5. Utánkövetés

A jelzőrendszer kihívásai

- A szakemberek számára nem egyértelműek a feladatok és a felelősségi körök
- Egységes fogalom- és szóhasználat hiánya
- Információáramlás hiánya
- Felelősségvállalástól való félelem
- Az esetleges negatív következményektől való félelem (főleg kis településeken)

Köszönöm a figyelmet!